

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-03-25

Diarienummer 1331/19

Handläggare

Karin Tidlund

Telefon: 031-368 46 06

E-post: karin.tidlund@stadshuset.goteborg.se

Motion av Agneta Kjaerbeck (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Pernilla Börjesson (SD) om att säkerställa språkrav för anställda inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad

Motionen

Agneta Kjaerbeck (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Pernilla Börjesson (SD) föreslår att berörda nämnder får i uppdrag att införa rutiner i Göteborgs Stad som säkerställer att stor vikt läggs på nödvändiga kunskaper i svenska språket under anställningsförfaranden inom äldreomsorgen, tillsammans med adekvat utbildning, personlig kompetens och lämplighet, samt att anställda i välfärdens verksamheter inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad som behöver förbättra sin svenska ska få hjälp att göra det.

Remissinstanser

Motionen har remitterats till nedanstående nämnder.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
SDN Angered	Avstyrker	Stadsdelsnämnden Angered översänder tjänsteutlåtandet som eget yttrande till kommunstyrelsen. Yrkande från SD bilagt till protokollet
SDN Lundby	Avstyrker	Stadsdelsnämnden Lundby översänder tjänsteutlåtandet som eget yttrande till kommunstyrelsen.
SDN Västra Göteborg	Avstyrker	Stadsdelsnämnden Västra Göteborg översänder tjänsteutlåtandet som eget yttrande till kommunstyrelsen. Stadsdelsnämnden antecknar en protokollsanteckning från SD till protokollet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Stadsledningskontoret har i detta skede inte bedömt ekonomiska aspekter av motionen. I det fall Göteborgs Stad ska ansvara för att anställda inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad som behöver förbättra sin svenska ska få hjälp att göra det kan det innebära en kostnad för personal och vikarier.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret inte har funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Socialtjänstlagen och den nationella värdegrunden för äldreomsorg tydliggör att socialtjänstens omsorg om äldre personer ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Med detta avses bland annat att äldreomsorgen bör värna och respektera var och ens rätt till privatliv och kroppslig integritet, självbestämmande, delaktighet och individanpassning. Vården och omsorgen bör bidra till att den enskilde känner trygghet och meningsfullhet. Insatserna inom äldreomsorgen ska vara av god kvalitet och äldre personer ska få ett gott bemötande.

Bilagor

1. Motion om att säkerställa språkrav för anställda inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad
2. Yttrande från SDN Angered
3. Yttrande från SDN Lundby
4. Yttrande från SDN Västra Göteborg

Lisbeth Nilsson

Eva Hessman

Direktör Valfärd och utbildning

Stadsdirektör

Bilaga 1

Handling 2019 nr 244

Motion av Agneta Kjaerbeck (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Pernilla Börjesson (SD) om att säkerställa språkkrav för anställda inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad

Äldreomsorgen skulle förmodligen inte klara sig en dag utan invandrad arbetskraft. 2017 var mer än en fjärdedel av personalstyrkan utrikes född. En del talar god svenska, men allt för många har språkbrister. Bor man och arbetar i ett land är goda språkkunskaper oerhört viktigt. I synnerhet inom äldreomsorgen. Personalen ska förstå, brukarna ska få förstå, de anhöriga ska kunna ringa. De här kraven tycker vi Sverigedemokrater är högst rimliga.

Språkförbistring skapar inte bara praktiska problem - **liv och död kan stå på spel när språkliga missförstånd uppstår i kritiska lägen**. I dag finns det inga språkkrav alls för personal i äldreomsorgen. Så kan det inte fortsätta.

Personer som inte kan svenska arbetar idag ofta på egen hand, som inom hemtjänsten. De saknar ofta handledning eller utbildning i svenska, enligt en nyligen publicerad statlig utredning om kompetensen inom vård och omsorg (SOU 2019:20).

I Kommunals enkät till skyddsombuden uppger 73 procent att språkförbistring leder till oro bland brukarna, ökad stress hos personalen och att uppgifter inte blir utförda.

Det duger inte. Arbetsgivare måste åläggas ett språkansvar, inte minst inom hemtjänsten - och få stöd och medel så att de kan genomföra språklyft på arbetsplatsen. Det borde inte vara tillåtet att anställa en person som inte klarar språket och sedan skicka ut den stackaren ensam till brukare.

Situationen hade varit bättre ute i Omsorgs-Sverige om SFI fungerade och fler nyanlända lärde sig språket under etableringsperioden. På komvux har vårdutbildningarna byggts ut just för att möta personalbristen. Men många nyanlända kommer med glädjebetyg från oseriösa SFI-anordnare, skriver Kommunal i rapporten "Svenska språket - A och O i äldreomsorgen".¹

1

[https://www.kommunal.se/sites/default/files/attachment/svenska_spraket_a_och_o_inom_aldreomsorgen_webb .pdf](https://www.kommunal.se/sites/default/files/attachment/svenska_spraket_a_och_o_inom_aldreomsorgen_webb.pdf)

Dessutom håller inte vårdutbildningarna alltid måttet. Kursernas omfång och upplägg kan skilja sig åt rejält mellan utförare. Undersköterskeutbildningen på komvux är, till skillnad från gymnasieutbildningen, inte sammanhållna utan ges kursvis, påpekar Kommunal. Och det går att strunta i kurser och ändå bli behörig.

Det är inte bara Kommunal som kritiserar kvaliteten. ”Vissa utbildare till och med bedriver utbildningen med material på elevens hemspråk för att få dem godkända”, står det i en statlig utredning om kompetens i vården. Det finns exempel på hur språkbrister kan orsaka rena kränkningar och även leda till livsfarliga situationer för äldre. Inspektionen för vård och omsorg, IVO, anser att språkbrister är en risk inom omsorgen:²

Föga förvånande klagar många kommuner idag över att nyanlända som har gått vårdutbildningar i Sverige varken klarar språket eller har tillräckliga yrkeskunskaper.

Förslag på Beslut

Kommunfullmäktige föreslås besluta:

-**Att:** berörda nämnder får i uppdrag att införa rutiner i Göteborgs Stad som säkerställer att stor vikt läggs på nödvändiga kunskaper i svenska språket under anställningsförfaranden inom äldreomsorgen, tillsammans med adekvat utbildning, personlig kompetens och lämplighet.

- **Att:** anställda i välfärdens verksamheter inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad som behöver förbättra sin svenska ska få hjälp att göra det.

Agneta Kjaerbeck (SD)

Jörgen Fogelklou (SD)

Pernilla Börjesson (SD)

---

²

https://www.regeringen.se/499507/contentassets/e38875e2c15f4bdc8e10e2a15b177949/starkt-kompetens-i-var-d-och-omsorg-sou-2019_20.pdf

SDN Angered

Sammanträdesdatum 2020-03-23

§ 115 Dnr N131-0425/19

Yttrande över motion om språkrav i samband med anställningar inom äldreomsorgen

Agneta Kjaerbeck (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Pernilla Börjesson (SD) föreslår i en motion att språkrav ska införas i samband med anställningar inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad.

Beslut

1. Stadsdelsnämnden Angered avstyrker motionen angående språkrav i samband med anställning inom äldreomsorgen.
2. Stadsdelsnämnden Angered översänder tjänsteutlåtandet som eget yttrande till kommunstyrelsen.
3. Stadsdelsnämnden Angered förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Handlingar

Tjänsteutlåtande den 3 mars 2020

Yrkande från Sverigedemokraterna, bilaga 1 till protokollet

Yrkanden

Pernilla Börjesson (SD) yrkar att stadsdelsnämnden ska tillstyrka motionen (bilaga 1).

Joakim Hagberg (S) yrkar att stadsdelsnämnden ska avstyrka motionen.

Gunnar Barrvik (D) yrkar att stadsdelsnämnden ska avstyrka motionen.

Andre vice ordförande Yvonne Palm (V) yrkar att stadsdelsnämnden ska avstyrka motionen.

Ordföranden Johan Fält (M) yrkar att stadsdelsnämnden ska avstyrka motionen med anledning av att frågan redan är hanterad. Vidare yrkar ordföranden att stadsdelsnämnden ska översända tjänsteutlåtandet som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att stadsdelsnämnden beslutar att avstyrka motionen.

Ordföranden finner därefter att stadsdelen beslutar att översända tjänsteutlåtandet som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Reservation

Pernilla Börjesson (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Justering

Omedelbar justering

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2020-03-23

Vid protokollet

Sekreterare

Johanna Andersson

Ordförande

Johan Fält (M)

Justerare

Yvonne Palm (V)

Protokollsutdragets riktighet intygas:

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2020-03-03
Diarienummer N131-0425/19

Handläggare
Anna Hildesson
Telefon: 031-3652417
E-post: anna.hildesson@angered.goteborg.se

Yttrande över motion angående språkkrav i samband med anställningar inom äldreomsorgen

Förslag till beslut

4. Stadsdelsnämnden Angered tar inte ställning till motionen angående språkkrav i samband med anställning inom äldreomsorgen.
5. Stadsdelsnämnden Angered översänder tjänsteutlåtandet som eget yttrande till kommunstyrelsen.
6. Stadsdelsnämnden Angered förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Agneta Kjaerbeck (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Pernilla Börjesson (SD) föreslår i en motion att språkkrav ska införas i samband med anställningar inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Samverkan

Samverkan i lokal samverksgrupp den 12 mars 2020.

Bilaga

1. Motion angående språkkrav i samband med anställning inom äldreomsorgen

Ärendet

Agneta Kjaerbeck (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Pernilla Börjesson (SD) föreslår i en motion att språkkrav ska införas i samband med anställningar inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad. Motionen har översänts till stadsdelsnämnden Angered, stadsdelsnämnden Lundby och stadsdelsnämnden Västra Göteborg för yttrande. Stadsdelsnämnden ska yttra sig över motionen senast den 26 mars 2020.

Beskrivning av ärendet

Enligt motionen var mer än en fjärdedel av personalstyrkan inom äldreomsorgen utrikes född år 2017. En del talar god svenska, men allt för många har språkbrister. Vidare framgår av motionen att personer som inte kan svenska arbetar idag ofta på egen hand. De saknar ofta handledning eller utbildning i svenska, enligt en nyligen publicerad statlig utredning om kompetensen inom vård och omsorg (SOU 2019:20). Enligt motionen ska arbetsgivare åläggas ett språkansvar, inte minst inom hemtjänsten, och få stöd och medel så att de kan genomföra språklyft på arbetsplatsen.

Enligt motionen föreslås kommunfullmäktige besluta:

- Att: berörda nämnder får i uppdrag att införa rutiner i Göteborgs Stad som säkerställer att stor vikt läggs på nödvändiga kunskaper i svenska språket under anställningsförfaranden inom äldreomsorgen, tillsammans med adekvat utbildning, personlig kompetens och lämplighet.
- Att: anställda i välfärdens verksamheter inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad som behöver förbättra sin svenska ska få hjälp att göra det.

Förvaltningens bedömning

I kravspecifikation för kommunal hemtjänst och i förfrågningsunderlaget för privata utförare framgår att samtliga medarbetare ska behärska svenska språket i tal och skrift. Det innebär kunskaper i svenska motsvarande lägst årskurs nio eller svenska som andraspråk på grundläggande nivå.

Göteborgs Stads hemtjänst och privata utförare ansvarar för att nyanställda medarbetare får introduktion och ska ha skriftlig rutin för introduktion av nyanställda. Göteborgs Stads hemtjänst ansvarar dessutom för att medarbetarna kontinuerligt får utbildning, fortbildning och handledning. Göteborgs Stads hemtjänst ska ha skriftliga generella och individuella kompetensutvecklingsplaner för medarbetarna.

Göteborgs Stad har 2019 tagit fram en kompetensförsörjningsplan för äldreomsorgen som prioriterat utvecklingsfrågor med tillhörande prioriterade aktiviteter. Ett av dessa områden är att kommunicera på ”yrkessvenska” och svenska. Aktiviteter kopplade till detta område har varit utbildningssatsning för målgruppen.

På Göteborgs Stads intranät finns introduktionsutbildningar riktade till personal inom hemtjänsten och på äldreboenden. Hemtjänstens introduktionsutbildning har funnits sedan maj 2015 och introduktionsutbildning för äldreboenden sedan juni 2016. Dessa görs på webben med mobil, läsplatta eller dator. Utbildningen är uppdelad i olika kapitel och efter varje kapitel finns testfrågor och ordlista.

Stadsdelsförvaltningen Angered

Anna Hildesson
Sektorschef äldreomsorg samt hälso- och sjukvård

Rickard Vidlund

Stadsdelsdirektör

Yrkande

Angående Yttrande över motion angående språkrav i samband med anställningar inom äldreomsorgen.

Att Stadsdelsnämnden Angered tillstyrker motionen i sin helhet.

Det må finnas språkrav men i många fall verkar detta förbises. Flertalet om inte alla stadsdelar har svårt med rekrytering till äldreomsorgen (t.ex. hemtjänst och särskilt boende) och andra omsorgsyrken, vilket kanske gör att trösklarna till anställning sänks. Men språkkunskaperna i svenska är något av de viktigaste förkunskaperna när du ska vårda en annan människa. Det finns stora språkbarriärer bland våra anställda i äldreomsorgen i Göteborgs stad och vi får inte förringa detta. Det kan leda till felbehandling, utebliven överrapportering samt brukaren/kunden/patientens säkerhet sätts i spel.

Självklart är det positivt om en anställd kan fler än ett språk då våra brukare/kunder/patienter inte alltid har svenska som modersmål. Vi bör dock inte glömma bort att all kommunikation mellan medarbetare, chefer, annan vårdinstans, myndigheter, socialtjänst samt biståndshandläggare skall föras på svenska.

I tjänsteutlåtandet från SDF Angered skriver Anna Hildesson, Sektorschef för äldreomsorg samt hälso- och sjukvård, och Rickard Vidlund, Stadsdelsdirektör:

” I kravspecifikation för kommunal hemtjänst och i förfrågningsunderlaget för privata utförare framgår att samtliga medarbetare ska behärska svenska språket i tal och skrift. Det innebär kunskaper i svenska motsvarande lägst årskurs nio eller svenska som andraspråk på grundläggande nivå. ”

Bör vi med det och den brist i hemtjänsten som vi känner till höja kraven? Är kraven desamma i alla stadsdelar?

Det är av största betydelse att införa språkrav för att säkerställa att instruktioner exempelvis omvårdnad, medicindelegering som ges av annan vårdpersonal efterlevs och att patientsäkerheten samt vårdkvaliteten för våra äldre kan säkerställas.

Sverigedemokraterna står bakom motionen i sin helhet.

SDN Lundby

Sammanträdesdatum 2020-03-17

Svar på remiss - Motion (SD) angående språkrav i samband med anställningar inom äldreomsorgen

§ 68, N139-0775/19

Ärendet

Svar på remiss gällande en motion av Agneta Kjaerbeck (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Pernilla Börjesson (SD) om att säkerställa språkrav för anställda inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad har översänts till stadsdelsnämnden Lundby för yttrande. Remissen ska vara besvarad senast 2020-03-26.

Handling

Tjänsteutlåtande i rubricerat ärende daterat 2020-01-23

Yrkande

Håkan Hallengren (S) och Simona Mohamsson (L) yrkar bifall till tjänsteutlåtandets förslag till beslut.

Propositionsordning

Ordförande Åke Björk (M) ställer proposition på yrkandet och finner att tjänsteutlåtandet har bifallits.

Beslut

1. Stadsdelsnämnden i Lundby avstyrker motion angående språkrav i samband med anställning inom äldreomsorgen (SLK dnr 1331/19).
2. Stadsdelsnämnden Lundby översänder tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som eget yttrande i ärendet.

Reservation

Krista Femrell reserverar sig mot beslut till förmån för bifall till motionen.

Expedieras

Ärendet expedieras till stadsledningskontoret.

Dag för justering

2020-03-23

Vid protokollet

Sekreterare

Maria Berntsson

Ordförande

Åke Björk

Justerande

Sara Lindalen

Svar på remiss – Motion (SD) angående språkkrav i samband med anställningar inom äldreomsorgen

Förslag till beslut

I Lundby stadsdelsnämnd:

3. Stadsdelsnämnden i Lundby avstyrker motion angående språkkrav i samband med anställning inom äldreomsorgen (SLK dnr 1331/19).
4. Stadsdelsnämnden Lundby översänder tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som eget yttrande i ärendet.

Sammanfattning

Ärendet gäller remissyttrande över motion av Sverigedemokraterna angående språkkrav för anställda inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad. Motionärerna föreslår:

- Att berörda nämnder får i uppdrag att införa rutiner i Göteborgs Stad som säkerställer att stor vikt läggs på nödvändiga kunskaper i svenska språket under anställningsförfaranden inom äldreomsorgen, tillsammans med adekvat utbildning, personlig kompetens och lämplighet.
- Att: anställda i välfärdens verksamheter inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad som behöver förbättra sin svenska ska få hjälp att göra det.

I kravspecifikation för kommunal hemtjänst och i förfrågningsunderlaget för privata utförare finns krav på att medarbetare ska behärska svenska språket. Inom ramen för stadens gemensamma kompetensförsörjningsplan har det under 2019 skett en satsning på språkutbildning. Utifrån ovanstående beskriva åtgärder, rutiner och arbetssätt bedömer förvaltningen att motionärernas förslag är omhändertagna och ingår i det kontinuerliga arbetet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen ser inte att ärendet har någon påverkan på barns rättigheter utifrån barnkonventionen.

Samverkan

Information har skett i förvaltningsgemensam samverkansgrupp 2020-03-12.

Information har skett i lokal samverkansgrupp 2020-03-09.

Information har skett i Pensionärsråd 2020-03-10.

Expedieras

Ärendet expedieras till Stadsledningskontoret.

Bilagor

1. Remiss - motion (SD) angående språkrav i samband med anställningar inom äldreomsorgen (SLK dnr 1331/19)

Ärendet

Svar på remiss gällande en motion av Agneta Kjaerbeck (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Pernilla Börjesson (SD) om att säkerställa språkrav för anställda inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad har översänts till stadsdelsnämnden Lundby för yttrande.

Remissen ska vara besvarad senast 2020-03-26.

Beskrivning av ärendet

Motion om att säkerställa språkrav för anställda inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad har översänts till stadsdelsnämnden Lundby för yttrande. Remissen ska vara besvarad senast 2020-03-26.

Enligt motionen föreslås Kommunfullmäktige besluta:

-Att: berörda nämnder får i uppdrag att införa rutiner i Göteborgs Stad som säkerställer att stor vikt läggs på nödvändiga kunskaper i svenska språket under anställningsförfaranden inom äldreomsorgen, tillsammans med adekvat utbildning, personlig kompetens och lämplighet.

- Att: anställda i välfärdens verksamheter inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad som behöver förbättra sin svenska ska få hjälp att göra det.

Förvaltningens bedömning

I kravspecifikation för kommunal hemtjänst och i förfrågningsunderlaget för privata utförare framgår att samtliga medarbetare ska behärska svenska språket i tal och skrift.

Det innebär kunskaper i svenska motsvarande lägst årskurs nio eller svenska som andraspråk på grundläggande nivå.

Göteborgs Stads hemtjänst och privata utförare ansvarar för att nyanställda medarbetare får introduktion och ska ha skriftlig rutin för introduktion av nyanställda. Göteborgs Stads hemtjänst ansvarar dessutom för att medarbetarna kontinuerligt får utbildning, fortbildning och handledning. Göteborgs Stads hemtjänst ska ha skriftliga generella och individuella kompetensutvecklingsplaner för medarbetarna.

Göteborgs stad tar årligen fram en kompetensförsörjningsplan för äldreomsorg som prioriterar utvecklingsfrågor med tillhörande prioriterade aktiviteter. I planen för 2019 var en prioriterad utvecklingsfråga att kommunicera på ”yrkessvenska” och svenska.

Utbildningsinsats genomfördes enligt kompetensförsörjningsplanen.

På stadens intranät, tillgängligt för personalen, finns introduktionsutbildningar riktade till medarbetare inom hemtjänst och äldreboende. Introduktionsutbildning har funnits för hemtjänsten sedan 2015-05-28 och för äldreboende sedan den 2016-06-07. Dessa görs på webben med mobil, läsplatta eller dator. Utbildningen är uppdelad i olika kapitel och efter varje kapitel finns testfrågor och ordlista.

Utifrån ovanstående beskrivna åtgärder, rutiner och arbetssätt bedömer förvaltningen att motionärernas förslag är omhändertagna och ingår i det kontinuerliga arbetet.

Stadsdelsförvaltning Lundby

Kristina Lindfors

Stadsdelsdirektör

Katarina Meuller

Sektorschef

SDN Västra Göteborg

Sammanträdesdatum 2020-02-25

Yttrande över motion angående språkkrav i samband med anställningar inom äldreomsorgen

§ 51, N137-0538/19

Beslut

1. Stadsdelsnämnden avstyrker motion angående språkkrav i samband med anställning inom äldreomsorgen och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden antecknar en protokollsanteckning från SD till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

SDN Västra Göteborg har fått tillfälle att yttra sig över en motion av Agneta Kjaerbeck (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Pernilla Börjesson (SD) om att säkerställa språkkrav för anställda inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad. Utifrån de i förvaltningens tjänsteutlåtande beskrivna åtgärder, rutiner och arbetssätt bedömer förvaltningen att de, av remisställaren, påtalade behoven redan är omhändertagna och under utveckling. Förvaltningen föreslår därför att stadsdelsnämnden ska avstyrka remissen.

Handling

Stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 3 februari 2020.

Protokollsanteckning

Företrädarna för SD antecknar följande till protokollet:

Med hänvisning till "Motion angående språkkrav i samband med anställningar inom äldreomsorgen" tycker vi Sverigedemokrater att det är av största betydelse att införa språkkrav för att säkerställa att instruktioner exempelvis omvårdnad, medicindelegering som ges av annan vårdpersonal efterlevs och att patientsäkerheten samt vårdkvaliteten för våra äldre kan säkerställas.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2020-03-11

Vid protokollet

Sekreterare

Niklas Hall

Ordförande

Henrik Sjöstrand (M)

Justerande

Jennie Wadén (V)

SDF Västra Göteborg

Tjänsteutlåtande

Svar på motion angående språkrav i samband med anställning inom äldreomsorgen

Förslag till beslut

I SDN Västra Göteborg:

1. Stadsdelsnämnden avstyrker motion angående språkrav i samband med anställning inom äldreomsorgen och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

SDN Västra Göteborg har fått tillfälle att yttra sig över en motion av Agneta Kjaerbeck (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Pernilla Börjesson (SD) om att säkerställa språkrav för anställda inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad.

Utifrån de i detta tjänsteutlåtande beskrivna åtgärder, rutiner och arbetssätt bedömer förvaltningen att de, av remisställaren, påtalade behoven redan är omhändertagna och under utveckling. Förvaltningen föreslår därför att remissen avslås.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Samverkan

Information på FSG den 18 februari 2020.

Bilagor

2. Motion av Agneta Kjaerbeck (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Pernilla Börjesson (SD) om att säkerställa språkrav för anställda inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad, Handling 2019 nr 244 (SLK dnr 1331/19)

Ärendet

En motion av Agneta Kjaerbeck (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Pernilla Börjesson (SD) om att säkerställa språkkrav för anställda inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad, har översänts till SDN Angered, SDN Lundby och SDN Västra Göteborg för yttrande. Remissen ska vara besvarad senast den 26 mars 2020.

Beskrivning av ärendet

Enligt remissen var, ”2017 mer än en fjärdedel av personalstyrkan utrikes född. En del talar god svenska, men allt för många har språkbrister. Personer som inte kan svenska arbetar idag ofta på egen hand. De saknar ofta handledning eller utbildning i svenska, enligt en nyligen publicerad statlig utredning om kompetensen inom vård och omsorg (SOU 2019:20).” Enligt remisställaren ska arbetsgivare åläggas ett språkansvar, inte minst inom hemtjänsten - och få stöd och medel så att de kan genomföra språklyft på arbetsplatsen.

Enligt remissen föreslås kommunfullmäktige besluta att:

- berörda nämnder får i uppdrag att införa rutiner i Göteborgs Stad som säkerställer att stor vikt läggs på nödvändiga kunskaper i svenska språket under anställningsförfaranden inom äldreomsorgen, tillsammans med adekvat utbildning, personlig kompetens och lämplighet.
- anställda i välfärdens verksamheter inom äldreomsorgen i Göteborgs Stad som behöver förbättra sin svenska ska få hjälp att göra det.”

Förvaltningens bedömning

I kravspecifikation för kommunal hemtjänst och i förfrågningsunderlaget för privata utförare framgår att samtliga medarbetare ska behärska svenska språket i tal och skrift. Det innebär kunskaper i svenska motsvarande lägst årskurs nio eller svenska som andraspråk på grundläggande nivå.

Göteborgs Stads hemtjänst och privata utförare ansvarar för att nyanställda medarbetare får introduktion och ska ha skriftlig rutin för introduktion av nyanställda. Göteborgs Stads hemtjänst ansvarar dessutom för att medarbetarna kontinuerligt får utbildning, fortbildning och handledning. Göteborgs Stads hemtjänst ska ha skriftliga generella och individuella kompetensutvecklingsplaner för medarbetarna.

Göteborgs stad har, 2019, tagit fram en kompetensförsörjningsplan för äldreomsorg som prioriterat utvecklingsfrågor med tillhörande prioriterade aktiviteter. Ett av dessa områden är att kommunicera på ”yrkessvenska” och svenska. Aktiviteter kopplade till detta område har varit utbildningssatsning för målgruppen.

På Personalingången finns introduktionsutbildningar riktade till Hemtjänsten och Äldreboende. Hemtjänstens introduktionsutbildning har funnits sedan 28:e maj 2015 och Äldreboende sedan den 7:e juni 2016. Dessa görs på webben med mobil, läsplatta eller dator. Utbildningen är uppdelad i olika kapitel och efter varje kapitel finns testfrågor och ordlista.

Beslutet ska skickas till:

Kommunstyrelsen

Christina Alvelin
Stadsdelsdirektör

Annelie Snis
Sektorschef